

DECIZIE

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Uzunov Gheorghe,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Uzunov Gheorghe împotriva Consiliului raional Cahul, Comisiei speciale de restituire a bunurilor victimelor represiunilor politice pe lângă Consiliul raional Cahul, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Primăria sat. Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, Consiliul orășenesc Cahul, Dora Rotari privind anularea deciziei comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor, încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 30 mai 2017 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 11 iunie 2013, Gheorghe Uzunov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei speciale de restituire a bunurilor victimelor represiunilor politice pe lângă Consiliul raional Cahul, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Primăria sat. Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, Consiliul orășenesc Cahul privind anularea deciziei a comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora persoanelor supuse represiunilor politice nr.18 din 14 februarie 2013, încasarea prejudiciului material și moral.

Ulterior, la 26 iunie 2013, prin cererea depusă suplimentar în scopul înlăturării neajunsurilor, a indicat că pârâții împotriva cărora și-a formulat pretențiile sunt: Consiliul raional Cahul, Comisia de rehabilitare a victimelor represiunilor politice a raionului Cahul, Ministerul Justiției și Procuratura Generală, iar Primăria sat. Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, are calitatea de intervenient accesoriu.

Solicită reclamantul anularea deciziei Comisiei speciale de restituire a bunurilor victimelor represiunilor politice pe lângă Consiliul raional Cahul din 14 februarie 2013 privind refuzul achitării compensației pentru averea confiscată de la tatăl său Dumitru

Uzun, încasarea din bugetul raional Cahul în beneficiul său a compensației bănești în sumă de 150000 lei pentru bunurile confiscate de la Dumitru Uzun, precum și compensarea prejudiciului moral în sumă de 25000 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că din extrasul nr.11/51 din 26 februarie 2013, eliberat de Arhiva or. Vulcănești, rezultă că de la tatăl său Dumitru Uzun a fost confiscată casa de locuit în valoare de 1000 ruble, care la data de 13 octombrie 1948 a fost transmisă sat. Hadji-Abdul, actualmente Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul. Confiscarea a avut loc în baza sentinței din 28 august 1948 a Judecătoriei Populare a rl Vulcănești.

Indică reclamantul că, mama sa Polixenia Uzun a fost deportată împreună cu copiii săi în regiunea Altai, fiindu-i confiscate casa de locuit în valoare de 3200 ruble, un șopron în valoare de 300 ruble, care la 05 august 1949 au fost transmise s. Hadji-Abdul. Conform extrasului din arhiva Vulcănești și din procesul-verbal nr. 2 din 24 ianuarie 1990, Polixeniei Uzun i-a fost acordată compensație pentru bunurile confiscate în mărime de 5823 ruble din bugetul public. Tatăl Dumitru Uzun a fost reabilitat abia la 12 noiembrie 2013 în baza deciziei Curții Supreme de Justiție, respectiv nu a beneficiat de compensație bănească pentru casa de locuit, inventarul agricol, animalele domestice, la momentul compensării valorii bunurilor confiscate mamei sale Polixenia Uzun.

Susține reclamantul că, fiind moștenitorul părinților, fapt confirmat prin hotărârea din 06 octombrie 2015 a Judecătoriei Vulcănești, a solicitat obligarea Comisiei speciale de reabilitare a victimelor represiunilor politice să examineze chestiunea cu privire la compensarea integrală a contravaloării casei de locuit și a proprietății ce aparținea tatălui său.

În cadrul examinării cauzei, reclamantul și-a extins cuantumul pretențiilor, rezultând din devalorizarea valutei, a solicitat anularea deciziei Comisiei speciale privind examinarea cererilor de restituire a bunurilor sau recuperarea valorilor acestora victimelor represiunilor politice, încasarea din contul pârâților în mod solidar a compensației pentru contravaloarea averii confiscate și anume prejudiciul material în sumă de 233861, 80 lei și a prejudiciului moral în sumă de 200000 lei.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2014 a Judecătoriei Cahul a fost atras în proces în calitate de pârât Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Prin încheierea din 18 ianuarie 2016 a Judecătoriei Cahul a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Consiliul orașenesc Cahul.

Prin hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătoriei Cahul a fost respinsă acțiunea înaintată de Gheorghe Uzunov împotriva Consiliului Raional Cahul, Comisiei speciale de restituire a bunurilor victimelor represiunilor politice, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Primăria sat. Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, Consiliului orașenesc Cahul cu privire la anularea deciziei din 14 februarie 2013 a comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau recuperarea valorilor acestora persoanelor supuse represiunilor politice și încasarea din contul pârâților în mod solidar a prejudiciului material în sumă de 233861, 80 lei și a prejudiciului moral în mărime de 200000 lei.

Prin decizia din 04 august 2016 a Curții de Apel Cahul a fost admis apelul depus de Gheorghe Uzunov și a fost casată hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătoriei Cahul, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Cahul, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 24 august 2016 a Judecătoriei Cahul a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Dora Rotari.

Prin hotărârea din 17 februarie 2017 a Judecătoriei Cahul s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Gheorghe Uzunov împotriva Consiliului raional Cahul, Comisiei speciale de restituire a bunurilor victimelor represiunilor politice de pe lângă Consiliul Raional Cahul, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale, Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Primăria sat. Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, Consiliului orășenesc Cahul, Dora Rotari cu privire la anularea deciziei din 14 februarie 2013 a Comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau recuperarea valorilor acestora persoanelor supuse represiunilor politice și încasarea din contul pârâților a valorii bunurilor confiscate, a prejudiciului moral.

Prin decizia din 30 mai 2017 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul depus de Gheorghe Uzunov și menținută hotărârea din 17 februarie 2017 a Judecătoriei Cahul.

La 07 iulie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.141), Gheorghe Uzunov a declarat recurs împotriva deciziei din 30 mai 2017 a Curții de Apel Cahul solicitând admiterea recursului.

În motivarea recursului a indicat că concluziile primei instanțe și instanței de apel nu corespund adevărului, deoarece nu corespund înscrisurilor din arhivă, anexate la materialele cauzei, conform cărora toată proprietatea tatălui, cu excepția casei, costul căreia era 3200 ruble și șura, costul căreia era de 300 ruble, a fost arestată în anul 1948 și folosită în anii de foame pentru orfani. Tatăl său a fost trimis pentru restabilirea canalului Volga-Don, distrus în timpul războiului din 1941. La 06 iulie 1949, a fost confiscată casa și șura, ce aparțineau Polixeniei Uzun, iar ultima a fost deportată împreună cu doi copii și casa a fost transformată în casă pentru copii orfani.

Precizează că, materialele cauzei nu au fost studiate corespunzător. De altfel, specifică că nu sunt probe care ar confirma constatarea comisiei precum că mama sa Polixenia Uzun ar fi primit 5823 ruble, inclusiv și pentru averea tatălui.

Afirmă că, materialele cauzei atestă că averea părinților era diferită și confiscată în mod diferit, în ani diferiți.

Susține că, procesul verbal nr.1-221-48 privind averea confiscată urma a fi distrus, conform mențiunii în colțul stâng al acestuia. Ulterior, casa a fost demolată intenționat, iar la trecerea satului Alexandru Ioan Cuza sub jurisdicția raionului Cahul de la raionul Vulcănești, în arhiva registrului cadastral Cahul, casa nu figurează. Încercarea de a restabili situația, a fost în zadar, deoarece practic nu au rămas persoane în vârstă care ar ține minte din ce material ar fi fost construită casa, acoperișul, mărimea casei, numărul odăilor, lungimea, lățimea.

Pretinde recurentul a fi luată ca bază evaluarea de stat a casei, care conform recalculului în valuta Republicii Moldova, conform datelor Băncii Naționale a Moldovei, constituie 103073 lei.

Declară recurentul că, instanța de apel nu a aplicat Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 în privința tatălui Dumitru Uzun, deoarece actele greșite privind termenul de reabilitare a lui Dumitru Uzun a dus la soluționarea greșită a cauzei și încălcarea drepturilor și libertăților persoanei și anume a art. 46 al Constituției Republicii Moldova.

La 25 septembrie 2017, recurentul suplimentar a invocat în scris că din materialele cauzei rezultă că averea mamei sale a fost confiscată, iar al tatălui a fost arestată, cu confiscarea ulterioară până la reabilitarea acestuia-12 noiembrie 2013. Astfel,

menționând în acest sens prevederile art. 12 al Legii Republicii Moldova din 08 decembrie 1992.

La 29 septembrie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.157), suplimentar a indicat în scris că intenționat s-a menționat greșit în extrasele din procesele verbale din 23 noiembrie 2007 și 14 februarie 2013 precum că s-a respins cererea persoanelor represate, care au fost reabilitate- Polixenia Uzun și Dumitru Uzun, deoarece în cadrul Comisiei precum și Judecătoriei Cahul a fost prezentat certificatul MAI din 1989 privind reabilitarea Polixeniei Uzun, lui Gheorghe Uzun și Dorei Uzun (Rotari), însă numele tatălui în acest certificat lipsește.

Specifică că, tatăl său a fost condamnat cu confiscarea averii ce-i aparținea la 13 octombrie 1948, însă a fost reabilitat la 12 noiembrie 2013. La materialele cauzei lipsesc acte ce confirmă restabilirea în dreptul de proprietate a tatălui Uzun Dumitru. La fel, lipsește adresarea către Președintele Parlamentului din 15 iunie 2006 nr.5PA-U-1937/06. Nu a fost confirmat că suma de 5823 ruble eliberată Polixeniei Uzun, a fost achitată și pentru proprietatea tatălui confiscată (arestată) la 13 octombrie 1948. Dimpotrivă, în extrasul din procesul verbal nr. 2,1/540, Consiliul raional Vulcănești a achitat Polixeniei Uzun prejudiciul material în sumă de 5823 ruble.

Solicită recurentul încasarea sumei cu titlu de prejudiciu moral, prin majorarea cuantumului acestuia de la 200000 lei la 1 (unu) milion lei, deoarece au fost deportați fără haine de iarnă, încălțăminte, în condiții climaterice severe, fără mijloace de existență, el având vârsta de 5 ani, iar sora sa și mai puțin. La fel, a menționat că dosarul se află pe rolul instanțelor începând cu 21 iunie 2013, iar începând cu 2005 la Comisia de reabilitare a victimelor represiunilor politice.

Precizează că, prețul de piață a casei tatălui său, arestate, constituia 1000 ruble (1948), conform materialelor cauzei.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Cahul a fost adoptată la 30 mai 2017, iar Gheorghe Uzunov a declarat recurs la 07 iulie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.141), ceea ce denotă că recursul este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 01 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Gheorghe Uzunov și va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe,

cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a cererii de chemare în judecată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 240 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că instanțele ierarhic inferioare au constatat netemeinicia acțiunii înaintate de către Gheorghe Uzunov, cu încălcarea normelor de drept.

Inițial, Colegiul reține că reclamantul Gheorghe Uzunov și-a schimbat numele de familie din „Uzun” în „Uzunov”, conform Dispoziției nr. 2 din 26 ianuarie 1995 a Comitetului Executiv al raionului Vulcănești (Vol.I, f.d.95).

Conform art. 2 al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225 din 08 decembrie 1992, victime ale represiunilor politice se consideră: persoanele care au avut de suferit de pe urma represiunilor politice arătate în articolul 1; persoanele asupra cărora au fost adoptate decizii de represiune politică, dar care au reușit să evite represiunile directe, inclusiv prin refugiu peste hotarele republicii; membrii familiei persoanelor supuse represiunilor, inclusiv copiii care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre ele, persoanele care au fost impuse sau nevoite să-și urmeze părinții, rudele, tutorii în exil ori la locul de deținere specială, sau rămase fără îngrijirea acestora, precum și copiii persoanelor executate în urma represiunilor politice. Comitetele executive și primăriile municipale eliberează legitimații respective victimelor represiunilor politice în localitatea unde au domiciliu stabil.

Conform art. 12 al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225 din 08 decembrie 1992, restituirea bunurilor, recuperarea valorii bunurilor ce nu pot fi restituite se efectuează, în baza cererii, din contul bugetului de stat, prin transferuri către bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și către bugetul municipiului Bălți. Cererile de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora se examinează de către comisiile special create în acest scop. Modul de recuperare a valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice se aprobă de către Guvern. În cazul în care bunurile nu s-au păstrat sau nu pot fi restituite în natură, fiind privatizate în condițiile legii, se recuperează valoarea lor în formă de compensație bănească sau de valori materiale, luând-se ca bază prețurile de piață în vigoare la data examinării cererii.

Din materialele cauzei rezultă că la 27 ianuarie 2007, Gheorghe Uzunov și sora Dora Rotari s-au adresat cu cerere către Administrația rl Cahul solicitând examinarea la comisie a întrebării privind restabilirea dreptului de proprietate a părinților Polixenia

Uzunova, Dumitru Uzunov, Vasilii Ciobanu, Ecaterina Ciobanu, inclusiv și dreptul lor, victime a represiunilor politice din iulie 1949 (Vol. I, f.d.271).

Conform extrasului din procesul verbal al ședinței comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora persoanelor supuse represiunilor politice din 23 noiembrie 2007, s-a stabilit că petiționarii Gheorghe Uzunov și Dora Uzunov nu întrunesc condițiile pentru a beneficia de compensație pentru averea confiscată. Concomitent, s-a indicat că conform informației prezentate de Serviciul raional de arhivă Vulcănești nr. 1/540 din 22 octombrie 2007, contravaloarea averii confiscate în mărime de 5823 ruble a fost achitată conform legislației în vigoare la acel moment. În consecință, s-a decis respingerea cererilor depuse de Gheorghe Uzunov și sora sa Dora Rotari (Vol.I, f.d.272).

La 23 ianuarie 2013, Gheorghe Uzunov și sora sa Dora Rotari s-au adresat cu cereri către comisia specială de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora persoanelor supuse represiunilor politice privind achitarea compensației pentru averea confiscată.

Prin decizia nr. 18 din 14 februarie 2013 a comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora persoanelor supuse represiunilor politice, s-au respins cererile depuse de Gheorghe Uzunov și sora Dora Rotari, din motiv că contravaloarea averii confiscate în sumă de 5823 ruble a fost achitată conform legislației în vigoare la acel moment (Vol.I, f.d.100).

Tot aici, este de menționat că din certificatul eliberat de către Ministerul Afacerilor Interne din 29 mai 1989, eliberat pe numele Polixeniei Uzun rezultă că Polixenia Uzun, Gheorghe Uzun și Feodora Uzun, evacuați la 06 iulie 1949, au fost reabilitați conform Hotărârii Consiliului de Miniștri a RSS Moldova din 10 aprilie 1989 (f.d.97). Prin procesul verbal nr. 2 din 24 ianuarie 1990, s-a decis compensarea Polixeniei Uzun a prejudiciului în sumă de 5823 ruble (Vol.I, f.d.278-280).

Astfel, prin cererea depusă la 07 iunie 2013, Gheorghe Uzunov a solicitat anularea deciziei din 14 februarie 2013 a comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora persoanelor supuse represiunilor politice (Vol.I, f.d.11).

Concomitent Colegiul remarcă că din extrasul din arhivă nr. 11/51 din 26 februarie 2013 rezultă că lui Dumitru Uzun i-a fost confiscată casa, costul căreia era de 1000 ruble și a fost transmisă s.Hadji-Abdul, fiind confiscată la 13 octombrie 1948, iar Polixeniei Uzun i-a fost confiscată casa, costul căreia era de 3200 ruble, șura, costul căreia era de 300 ruble și au fost transmise s.Hadji-Abdul, fiind confiscate la 05 august 1949 (Vol.I, f.d.113).

Astfel, Colegiul relevă că se atestă existența a bunurilor imobile separate înregistrate cu drept de proprietate pe numele lui Dumitru Uzun și Polixeniei Uzun, fiind compensată doar valoarea bunurilor ce aparțineau Polixeniei Uzun, însă nu au fost prezentate de către pârâți confirmări ce ar atesta achitarea compensației lui Dumitru Uzun pentru bunul imobil deținut anterior supunerii acestuia represiunilor politice.

În contextul dat, Colegiul notează că instanța de apel a reținut că evaluarea bunului imobil nu a fost efectuată din motivul insuficienței probelor, adică din lipsa actelor/înscrisurilor ce ar descrie obiectul evaluării, suprafața construcției. La fel, instanța ierarhic inferioară a menționat că prin adeverința nr. 25 din 04 ianuarie 2017

a Consiliului sătesc Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, se confirmă că casa de locuit ce a aparținut lui Uzun Dumitru, în prezent este demolată (Vol.II, f.d.17).

În atare circumstanțe, în condițiile când materialele cauzei denotă deținerea de către Dumitru Uzun a bunului imobil, valoarea căruia era de 1000 ruble, Colegiul menționează că reclamantul nu poate fi lipsit de dreptul de a beneficia de compensația valorii bunului imobil ce a aparținut tatălui său Dumitru Uzun. Or, Dumitru Uzun a fost reabilitat prin decizia din 12 noiembrie 2013 a Curții Supreme de Justiție (f.d.84-85).

La caz, Colegiul apreciază a fi pertinente și prevederile art. 5 alin.(2) Cod de procedură civilă, conform cărora nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

În consecință, Colegiul conchide a admite cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Uzunov în partea anularii deciziei comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora persoanelor supuse represiunilor politice pe lângă Consiliul raional Cahul nr.18 din 14 februarie 2013 și încasării compensației pentru casa de locuit ce a aparținut lui Dumitru Uzun, evaluată la data confiscării la suma de 1000 ruble, cu încasarea din bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin transfer către bugetul Consiliului raional Cahul a sumei de 131241, 28 lei în beneficiul lui Uzunov Gheorghe, rezultând din informația prezentată de Banca Națională a Moldovei nr. 08-030114/297350 din 03 ianuarie 2017 (Vol.II, f.d.22).

Colegiul apreciază ca fiind irelevant argumentul instanței de apel precum că informația Băncii Naționale a Moldovei nu ar putea fi reținută în calitate de probă deoarece ar avea caracter informațional și nu ar fi prevăzută de legea specială, deoarece în condițiile aceleiași legi speciale statul garantează dreptul persoanelor reabilite la restituirea bunurilor confiscate sau contravaloarea acestora (art. 12 din Legea nr. 225 din 08 decembrie 1992).

Or, în condițiile când acest bun imobil a existat în natură și la data confiscării a avut o valoare, iar ulterior a fost demolat, nu poate constitui un impediment legal pentru reclamant de a-i fi recuperată contravaloarea acestuia.

Conform art. 12 al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225 din 08 decembrie 1992, restituirea bunurilor, recuperarea valorii bunurilor ce nu pot fi restituite se efectuează, în baza cererii, din contul bugetului de stat, prin transferuri către bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și către bugetul municipiului Bălți.

În atare circumstanțe, Colegiul precizează că nu pot fi obligați ceilalți pârâți în mod solidar la plata contravalorii bunului imobil confiscat de la persoanele supuse represiunilor politice, deoarece articolul enunțat *supra* statuează expres cine recuperează valoarea bunului. Prin ce se impune respingerea cerinței acesteia în această parte.

Mai mult ca atât, prin hotărârea din 06 octombrie 2015 a Judecătoriei Vulcănești a fost constatat faptul acceptării succesiunii de către Gheorghe Uzunov după decesul tatălui său Dumitru Uzunov (Vol. I, f.d. 109).

Conform art. 46 al Constituției Republicii Moldova, dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate. Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă

despăgubire. Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă. Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii. Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului. Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Referitor la cerința privind achitarea contravalorii pentru alte bunuri pretinse conform listei prezentate de către Gheorghe Uzunov (trei bovine, 7 ovine și seceră) (Vol.I, f.d.119), Colegiul constată lipsa probelor în acest sens, or, reclamantul invocă că aceste bunuri, la fel, ar fi fost confiscate de la tatăl său, însă nu au fost prezentate anumite înscrisuri precum că acestea ar fi fost deținute doar de tatăl său.

Concomitent Colegiul remarcă că din materialele cauzei rezultă că aceste bunuri (animale domestice, utilaj agricol) pretinse sunt înregistrate pe numele familiei Uzun, nu doar pe numele lui Dumitru Uzun (Vol. I, f.d.281-285), ceea ce denotă că contravaloarea acestora a fost compensată Polixeniei Uzun împreună cu bunurile imobile conform procesului verbal nr. 2 din 24 ianuarie 2010 al ședinței a Comitetului Executiv al raionului Vulcănești, deoarece anumite înscrisuri care să ateste contrariul nu au fost prezentate.

Referitor la cerința privind încasarea prejudiciului moral inclusiv în suma pretinsă în ordine recurs, Colegiul menționează inițial că recurentul nu este în drept de a-și majora cuantumul pretențiilor prin recursul declarat, fapt inadmisibil în ordine de recurs.

Concomitent Colegiul relevă că Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225 din 08 decembrie 1992 nu prevede dreptul de compensare victimelor represiunilor politice a prejudiciului moral, fiind stabilite exhaustiv pretențiile admisibile în contextul Legii enunțate *supra*. Or, compensarea prejudiciului moral nu cade sub incidența legii date.

Mai mult ca atât, reclamantul/recurentul pretinde recuperarea prejudiciului moral inclusiv și în rezultatul aflării cauzei pe rol atât la comisia de reabilitare, cât și la specială de examinare a cererilor de restituire a bunurilor, cât și în instanțele de judecată, însă recurentul ignoră faptul că aceste litigii sunt reglementate de norme diferite.

În consecință, Colegiul conchide a respinge cerința reclamantului privind încasarea prejudiciului moral.

Din considerentele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a cererii de chemare în judecată.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 444, 445 alin. (1) lit. b), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Uzunov Gheorghe.

Se casează decizia din 30 mai 2017 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 17 februarie 2017 a Judecătoriei Cahul, adoptate în cauza civilă la cererea de chemare în

judecată înaintată de Uzunov Gheorghe împotriva Consiliului raional Cahul, Comisiei speciale de restituire a bunurilor victimelor represiunilor politice pe lângă Consiliul raional Cahul, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Primăria sat. Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, Consiliul orășenesc Cahul, Dora Rotari privind anularea deciziei comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor, încasarea prejudiciului material și moral și se pronunță o nouă hotărâre, prin care:

-Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Uzunov Gheorghe împotriva Consiliului raional Cahul, Comisiei speciale de restituire a bunurilor victimelor represiunilor politice pe lângă Consiliul raional Cahul, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Primăria sat. Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, Consiliul orășenesc Cahul, Dora Rotari privind anularea deciziei comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor, încasarea prejudiciului material și moral.

-Se anulează decizia comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora persoanelor supuse represiunilor politice pe lângă Consiliul raional Cahul nr.18 din 14 februarie 2013;

-Se încasează din bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin transfer către bugetul Consiliului raional Cahul, în beneficiul lui Gheorghe Uzunov contravaloarea bunului imobil în sumă de 131241, 28 lei, confiscat de la Dumitru Uzun.

În rest cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Uzunov se respinge.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală